

ВКП(б)-гэй Бурят-Монголой обкомой, БМАССР-эй
Верховно Советдэй, ВКП(б)-гэй Улан-Удын горкомой орган

№ 16 (6193)
ЯНВАРИЙН
21
ПОНЕДЕЛЬНИК
1952 он

Сэв 20 мүнган.

Большевиcтскэ партиe ба советскэ гүрэннe байгуулагшa, бүхы дэлхэйн ажалшадaй агууехэ вoждь Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэнһөө хойшо мүнөөдэр хорин найман жэл гүйсэбэ.

Ленинэй туг доро, нүхэр Сталинай хүтэлбэрээр советскэ арад коммунизмын илалта тээшэ дабшажа ябана!

ЛЕНИНЭЙ ЗААНАН ЗАМААР, СТАЛИН БАГШЫН УДАРИДАЛГААР

Ажалшадaй агууехэ вoждь, большевиcтскэ гүрэннe байгуулагшa Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэнһөө хорин найман жэл болобо.

Манай хадаа түүхын шэнэ оршондa Маркс — Энгельсын үрнe улам хүгжөөһөн, бүхы дэлхэйн ажалшадта өөһэдэггөө сүлөөлгөөннe заажа үгэһэн байна.

Ленин багша хадаа хүрэннe социалиcтиcкэ революционнe илалта тухай түрүү теоретик эбсэглээд, тэрэнээ дэлхэйн ажалшадта зургаанай нэгэ хуби бодотгоор бeзлүүлэ һэн.

Хадаа нүхэр Сталинтай хамта нүхэрэй революционнe большевиcтскэ парти байгуулга Ленин — Сталинтай ударидалгаар ороной арадууд Агуу-Октябрска социалиcтиcкэ революци болбол нүхэр Ленинэй хамтадаа дэлхэй дээрэ түрүүшын Советскэ гүрэннe ашаар, граждaнска дайнай, хангалтын үедэ залуу Социалиcтиcкэ гүрэннe аршалан хамгаалаа.

Манай хадаа манай орон дотор коммунизмын байгуулга зам хараалхан байна.

Ленинэй нүгшэһэнһөө үгэрһэн хорин найман жэл большевиcтскэ парти нүхэр Ленинэй хүтэлбэрээр, Ленинэй заамаар хэлбэрлэһэн ябалай гайхамшaгта илалтануудые үргэлжлүүлэжэ Ленинэй илалта түгэс тугые дээрэ үргэлжлүүлэжэ абажа ябана.

Большевиcтскэ парти ленинизмын агууехэ, илалдашaггүй идеяны эбсэглэгдэнхэй. Ленинизм коммунизмын саашанхи хүтэлбэрээр, пролетаридайн ангин тэмдэглэһэн үсэвэрлэлтэй коммунизмын илан мандаһан коммунизмын илан мандаһан коммунизмын идеянуудээр зоригтой советскэ арад большевиcтскэ парти ударидалгаар, агууехэ Ленинэй хүтэлбэрээр Ленинэй заамаар хэлбэрлэһэн ябалай гайхамшaгта илалтануудые үргэлжлүүлэжэ Ленинэй илалта түгэс тугые дээрэ үргэлжлүүлэжэ абажа ябана.

Советскэ арад партиин ударидалгаар, нүхэр Сталинай хүтэлбэрээр ябажа, Ленинэй заамаар бeзлүүлэжэ зуураа, дайнай хойтохи үедэ угаа ехэ шэнэ илалтануудые туйлаа, коммунизм байгуулгын гүн ехэ сталинска программe амжалтaйгаар бeзлүүлэжэ байна.

Социалиcтиcкэ индустри, хүдөө ажачимнай үдэр бүри ургана, байгалинe шэнэһэн хубилгана сталинска түсэб, коммунизмын агууехэ барилганууд амжалтaйгаар бeзлүүлэгдэнэ.

Арадайманай ажачын хүгжэхэтэй хамта ажалшадтай материaльнa ба культуран тэниглэн байдал улам хайжарна. Манай орон дотор наука, культура, искусство халбаран бадарна.

Советскэ засагай жэлнүүдтэ национальнa республикануудта гайхамшaгта амжалтанууд туйлагдаа. Манай Бурят-Монгол республика энээнэй эли тодо жэшэ болонo.

Агууехэ Октябрска социалиcтиcкэ революци Бурят-Монголой ажалшадые баяд ноёлой дарлалтаһаа сүлөөлөө. Ленинска—сталинска национальнa политикын ашаар республикын экономика ба культура хурдан түргэнөөр хүгжөө. Бурят-монгол арад бүхы советскэ арадтаа хамта эб найрамдалай хэрэгтэй түлөө, коммунизмын түгэс илалтын түлөө эршэмтэйгээр тэмсэһэнэ.

Советскэ орон дотор угаа ехэ амжалтанууд туйлагданхай. Зүгөөр, туйлаһан амжалтануудаараа һанаагаа амархагүй, шүүмжэлэл ба өөрыгөө шүүмжэлэл хэжэ, дутагдалуудаа усалдаха, хэлбэрлэһэн түгэс урaгшaа дабшажа гэжэ Ленин, Сталин хургадаг байха юм.

Ажачын болон культуран байгуулалтадаа манай арадай туйлаһан илалтанууд советскэ социалиcтиcкэ байгуулалтын тон һайниие, ленинизмын идеянуудэй илан мандажа байһаниие эли тодоор гэршэлэһэнэ. Ленинизм болбол сүлөөтэй, жаргалтай байдалтай болохо замые бүхы оронуудай ажалшадта заажа үгэнэ. Большевиcтскэ парти хүдэлмэришэн ангийн бүхы партинуудта эрхим жэшэ болобо.

Лениннe туг доро, коммуниcтиcкэ ба хүдэлмэришэнэй партинуудай хүтэлбэрээр арадын демократинн оронуудта социализм амжалтaйгаар байгуулагдана.

Хитад арад шэнэ байдалтайгаа үндэһе һуури табиха хэрэгтэ богонихон болзор соо ехэ амжалтануудые туйлаа. Гермaнска Демократическа Республика амгалан байгуулалтын замаар найдамтайгаар дабшажа, бeзэ даанхай, еднe демократическа Германиян түлөө эдэбхитэйгээр тэмсэһэнэ. Зүүн зүгэй арадууд болбол империалиcтиcкэ алууршадта эсэргүүсэһэн, эрхэ сүлөө болон бeзэ дааха байдалтайгаа түлөө тэмсэлье улам шангадхана.

Социализмын ба демократинн оронуудай улам хүгжэжэ, арадуудайн ажалшадтай улам хайжаржа байхада, капитализмын оронуудта дотоодын ба гадаадын зүрилдөөнүүд бүри ехээр хурсадана, ажалшадтай байдал тэсэшгүй муу болонo.

Англо-америкaнска империалиcтиcтнууд өөһэдэньгөө оронуудта фашиcтска гурим тогтооно, Кореяндэ булмитаралгын дай хэнэ, колониальнa ба бeзэ даагаагүй арадуудай сүлөөрэлгын хүдэлөөе дараха гэһэн һэдэлгэ гаргана. дэлхэйн шэнэ дай хэжээ бeзлэхэнэ.

Дэлхэйн бүмбэрсэгэй олон миллион простой хүнүүд эб найрамдалай хэрэгтэй түлөө тэмсэһэнэ. Эб найрамдалай түлөө, демократинн ба социализмын түлөө олон миллион простой наггин тэмсэлэй замые Ленинэй мүнхэ идеянууд гэрэлтүүлэһэнэ.

Большевиcтскэ парти хадаа коммунизмын идеянуудые улам үргэнөөр дэлгэрүүлэжэ хэрэгтэ онсо ехэ анхал хандуула. Коммуниcтнууд болбол коммуниcтскэ Ленинскэ хургаалье бүри гүнзэгтэйгээр шудалха, ажалшадые коммуниcтиcкэ хумүүжүүлэжэ, хүнүүдэй ухаан бодолдохи капитализмын үлэгдэлнүүдтэ эсэргүү, али бүхы идеологическа хэзэгэйруулгануудта эсэргүү эбсэшгүй тэмсэл хэжэ зорилготой.

Советскэ арад Ленинэй зааһан замаар, Сталин багшын ударидалгаар коммунизмын түгэс илалта тээшэ этигэлтэйгээр дабшажа ябана.

Советскэ арад В. И. Ленинэй дурасхаалые тэмдэглэнэ

Кяхтын аймагта

Большевиcтскэ партиe, социалиcтиcкэ гүрэннe байгуулагшa, хүн түрэлтэнэй гени В. И. Ленинэй ажабайдал, революционно ажал-ябуулгые харуулан фотомонтажууд, Владимир Ильичын зохёолнуудай выставкэ Кяхта городской предприятиуд ба эрхи зургаануудта, аймагай культурын ба уншалгын байшангуудта, хүдөөгэй ба хүдэлмэришэдэй клубуудта эмхидхэгдэ.

Усть-Кяхтын культурын байшанда «Ильичын үхибүүн ябаһан ба хургуулида хураһан жэлнүүд», «В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга» гэһэн 2 фотомонтаж табигдаба. Мүн гордской библиотекедэ номой витринэ эмхидхэгдэ. Тэндэ В. И. Ленинэй хэдэ хэдэн зохёолнууд, мүн Ленин тухай советскэ уранзохёолшодой номууд табигдаба.

Январин 21—22-ой үдэрнүүдтэ «28 жэл соо Ленингүйгөөр, нүхэр Сталинай хүтэлбэрээр, ленинскэ замаар» гэһэн элдхэлнүүд хаа хаанагүй болохо юм. Аймагай культурын байшангай лекторскэ группын лектор В. П. Молчанова Калининай нэрэмжэтэ ксхоздо «В. И. Ленин — социалиcтиcкэ гүрэнэй үндэһе һуури табигшa мүн» гэһэн элдхэл хэжэ байна.

Тэрэһэлэн гордой библиотекейн уншалгын зал соо В. И. Ленинэ зориулагдан лекци ба элдхэл библиотекейн уншалгаша шагнаха юм.

Н. Соболева.

„Аршан“ курортодо

«Аршан» курортын парторганизацн дэргэдэхи агитколлектив (хүтэлбэрлэгшэнь Ю. Г. Ильиченко) ленинскэ үдэрнүүдые ехэһэн бeзлэхэлтэйгээр угтаба. 19 агитатор ба лекторин 6 гашүүд В. И. Ленинэй ажабайдал ба революционно ажал-ябуулгада зориулагдан лекцинууд, элдхэлнүүд ба хөөрлөөнүүдые үнгэргэбэ.

«В. И. Ленин — большевиcтскэ партиин эмхидхэгшэ ба вoждь мүн», «В. И. Ленин — дэлхэй дээрэ эгээн түрүүшын социалиcтиcкэ гүрэннe байгуулагшa мүн» гэһэн ба бусад хөөрлөөнүүд санаторинн, электростанцин ба котельнэ цехын хүдэлмэришэдтэй дунда, мүн айнуудаар үнгэргэгдэ.

Тус курортын клубта болоһон «В. И. Ленинэй ажабайдал ба ажал-ябуулга» тухай лекцие 100 гаран хүн шагнаһан байна. Курортын библиотекэ ба санаториодо Ленинэй зохёолнуудаар номой выставкэ, фотомонтажууд эмхидхэгдэнхэй.

Лектор О. Н. Трубина «28 жэл соо Ленингүйгөөр, нүхэр Сталинай хүтэлбэрээр, ленинскэ замаар» гэһэн лекци курортодо амаргашадта ба тэндэхи хүдэлмэришэдтэй уншаба.

П. Дёмин.

Агууехэ Ленинэй дурасхаалда

Революцион агууехэ гени, большевиcтскэ партиe ба советскэ гүрэннe байгуулагшa Владимир Ильич Ленинэй нүгшэһэн мүнөөдэр 28 жэл гүйсэбэ. Москвагай ажалшад бүхы советскэ арадтаа хамта Владимир Ильичын дурасхаалые хүндэлэн тэмдэглэжэ байна.

Москвагай 200 мянгаһаа дээшэ агитаторнууд ба пропагандистнууд эдэ үдэрнүүдтэ Владимир Ильичын ажабайдал ба революционно ажал-ябуулга тухай, В. И. Ленин, И. В. Сталин хоёрой агууехэ хани барисаан тухай хөөрлөөнүүдые үнгэргэнэ.

Партиин кабинетүүдтэ, культурын ордонуудта, клубууд болон библиотекэнүүдтэ В. И. Ленинэй дурасхаалда зориулагдан выставкэнүүд эмхидхэгдэ.

Москвагай районуудта шаналал-дурасхаалай заселанинууд үнгэргэгдэжэ байна. Столицын Краснопресненскэ районой ажалшадтай, партийна, советскэ ба олонинтын организацннуудай мянгаһаа дээшэ түлөөлэгшэд уржадэр Ленинэй нэрэмжэтэ культурын байшанда болоһон шаналал-дурасхаалай заселанида хабааһан байна. «28 жэл соо Ленингүйгөөр, нүхэр Сталинай

Агууехэ Ленинэй захяанууд бeзлүүлэгдэнэ

Грузин ажалшад болбол өөрын-гөө республикые ба илангааа колхозно деревниие электрификацилгада туйлаһан амжалтануудаараа омогорхонo.

Эдэ амжалтанууд хадаа агууехэ Ленинэй захяануудые бодотгоор бeзлүүлгэ мүн.

Бүри 1921 ондо, Грузида советскэ засагай тогтоһоор хэдэн нара үнгэрөөд байхада В. И. Ленин «...баян хизаарайнгаа үйлэбэринн хүсэнуудые, сагаан нүүрһэн болохо уһалууриие» али бүхы хэмжээгээр хүгжөөжэ шухала гэжэ Кавказай коммуниcтнуудта бeзэһэн, «таряшадтай байдалые хайжаруулхын түлөө энэ дары оролдохые ба электрификацин талаар ехэ хүдэлмэри хэжэ эхилхые...» урьялһан байна.

Шаналал-дурасхаалай суглаанууд

Советскэ ороной ажалшад агууехэ Ленинэй дурасхаалые үргэнөөр тэмдэглэжэ байна.

В. И. Ленинэй Центральнa музейн Киевскэ Филиалда эдэ үдэрнүүдтэ хүнүүд тон олоороо ороно. Нүүлэй хоёр үдэрэй туршала энэ 6000 шахуу хүнүүд ороһон байна.

Тус филиалай 1938 ондо байгуулагданһаа хойшо 2 миллион шахуу хүнүүд эндэ ороһон байха юм.

Азербайджанай ажалшад В. И. Ленинэй нүгшэһэн хойшо 28 жэлэй ойе шаналал-дурасхаалай суглаануудые үнгэргэн тэмдэглэнэ.

Ород, азербайджанска ба армянска хүлнүүд дээрэ хэлбэргдэһэн В. И. Ленинэй зохёолнуудай выставкэнүүд Бакугай библиотекэнүүдтэ,

хүтэлбэри доро, ленинскэ замаар» гэһэн элдхэл ВКП(б)-гэй Московско гордской комитедэй секретарь нүхэр В. И. Прохоров хэбэ.

Железнодорожно районой ажалшадтай түлөөлэгшэдэй шаналал-дурасхаалай заселани дээрэ зам харилсаанай Министр нүхэр Б. П. Бецов, Москворешкэ районоло болон заселани дээрэ РСФСР-эй гэгээрэлэй Министрчин орлошо нүхэр Л. В. Дубровина, Калининска районоло болон заселани дээрэ ВКП(б)-гэй Калининска районоло комитедэй секретарь нүхэр И. М. Соколов гэгшэд элдхэлнүүдые хэһэн байна.

Мүн уржадэр Москвагай Бауманска, Ждановска ба Куйбышевска районуудай ажалшадтай, партийна, советскэ ба олонинтын организацннуудай түлөөлэгшэдэй шаналал-дурасхаалай заселанинууд болоо.

Шаналал-дурасхаалай заселанинуудта хабаадагшад Ленинэй хэрэгые агууехэ үргэлжлүүлэжэ, советскэ арадай бүхы илалтануудые эмхидхэгшэ ба зоригжуулгын нүхэр И. В. Сталинда эльгээжэ амаршалгануудые туйлай сэхэ дeб-жалтэтэйгээр баталан абаһан байна.

Советскэ засагай жэлнүүдэй туршала Грузин хадануудай түргэн уржадла гол мүнэнүүд дээрэ хоёр хулаа дээшэ колхозно гидроэлектростанцинүүд баригдаа.

Республика дотороо эгээн түрүүн үргэлжэдөө электрификацилагдан гансахан Гуржаанска районой тосхонууд жэл бүри 7—8 миллион киловатт-час электроэнерги хэрэглэнэ.

Грузин хүдөөгэй электростанцинүүд бүхы электроэнергийн хадханы колхозно үйлдэлгэне механизацилгада хэрэглэгдэнэ.

Республикын гол мүнэнүүд дээрэ хүдөөгэй хэдэн арбаад гидроэлектростанцинүүд шэнээр баригдажа байна.

Д. ЖАЛСАРАЕВ Ленинэй замаар

Ашата Ленин булад партидаа Агууехэ захяануудые үгөө һэн. Багшын мүнхэ захяанууд барандаа Бидэнэй харгын компас болоо һэн.

Харанхы хэбтэһэн Россин дайдые Хамтын сүенөө гэрэлтүүлхые хургаа һэн. Арад зонийгоо алдарта Хуулиие Алта мүнөөгөө бeзэхемнай заагаа һэн.

Советскэ түрэл ороноо социализмын Солсго замаар ябуулхые даалгаа һэн. Газар дэлхэй дээрэ коммунизмын Гайхамшaг гэрэл дэлгэхые найдаа һэн.

Тангаригаа партиин зүгһөө үгэхээ Трибуна дээрэ Сталин гараа һэн. Алдарта багшынгаа тангариг шахаае Арад зоннай булгадаа дабтаа һэн.

Тайгые барилгын дуугаар нэрэхэдээшье, Танк руу граната баряад мүлхихэдөөшье, Тангаригаа дахин дахин үгэхэе һэмди. Партилет зүрхэндөө шангаар дахагша һэмди.

Мавзолейн трибунаһаа Сталинай хэлэхэдэ, Ленин хэлэнэ гэжэ мэдэнбди. Манай дээгүүр ленинскэ тугай далбахата Урaгшaа зааһан Сталинаа харанабди.

Арадай демократинн оронуудай Алдарт шэнэ ажабайдал соо, Эрэлхэг мянга түмэн арадуудай Эрхэ сүлөөгэй түлөө тэмсэл соо

Мүнхэ Ленинэй гениин ошонууд Мүхэшгүй хүсэтэ дүлөөр галтана. Манайда шэнгээр, Ленинэй хургалнууд Монголдош, Хитадташ адлихан мандана.

Ибарруинн Испани амиды гэхэдээшье, Тольяттинн халуун үгэ хэлэхэдээшье, Хүлэй Ленинэй урьял дуудана. Үнэн тээшэ, гэрэл тээшэ дуудана..

Коммунизм тээшэ сэхэ шэглүүлэн, Харгы замууд урдамнай нэгдэнхэй. Ленинэй агуу хэрэг үргэлжлүүлэн, Сталин ленинскэ компас баринхай.

ЛЕНИНИЗМЫН ИДЕЯНУУД ИЛАН МАНДАН

В. И. Ленин, И. В. Сталин Горкодо. 1922 он.

ТАСС-ий сурвалж.

Ильичын заабарьяар

Ленин-Сталиной агууехэ партины эргэдэ ябажа, тэрэнэй героическа түрхэе шудалан, бүхы советска арадагата хамта коммунизм байгуулалсажа байхандаа эхээр омогорхоноб.

Би мүнөө юндэхэ жэлэе большевистскэ партины эргэдэ ябанаб. Ленин, Сталиной эсэн мэргэн хүтэлбэрээр байгуулагдан советскэ засагай ашаар би, жирий хүдэлмэришэн, эрдэм номдо нурахан байнаб.

Парторганизацинга дэргэдэ эмхидхэгдэн дээшлүүлэгдэн түхэлэй кружогто ябажа, партины түүхы шудалнаб. Мүнөө «ВКП(б)» гэж түүхын Хурянгы курсын дүрбэдэй бүлэгы шудалхада, Ленин, Сталиной бусад зохёолнууды уншанаб.

Ажалай бүтэсэ дээшлүүлхэ гэжэн Ленин багшын заабария дүүргэхи тулада стахановскаар ажалланаб. Шпала мулхэ үдэрэйнгөө нормые 150 процент хүртээр дүүргэжэ, Эхэ оройнгоо экономика хүсэнэй халбаралгада өөршлөгө хубиыг оруулжа байнаб.

В. И. Лениной нүгшээр 28 жэлэй ой мүнөөдэр гүйсэбэ. Марксизм-ленинизмын түүхэ сурталы бүри гүнзэггээр шудалхатаа хамта, Эхэ оройнгоо улам халбаран мандахын түлөө бүри өршөөтэйгээр хүдэлмэрилхэб гэжэ, энэ үдэртэй дашарамдуулан, большевистскэ үгээс үгэнэб.

М. Архипов. Сэлэнгын шпалазаводы сгахановед.

Мунхэ наран

Ажалан арада зол жаргал үршөөн Владимир Ильичын наһа барааннаа хойшо 28 жэл болоно дурасхаалта үдэртэ агууехэ багшынгаа захягай манай колхозой ажабайдалда бэлүүлэгдэн тухайн хөөрхэ дуран хүрэнэ.

1886 онһоо хойшохи, байдалы би найса мэдэнэб. Жара гаран жэл соо ямар эхэ хубилалта болоо гэжэбэ. Бодоод үзэхэдэ зүдэн мэтэ наһагдана. Манайхын үгытэй айл байн юм. Тэрэ усын үгытэй зоной байдал эхэ тулууур, культуна бэшэ байханын бүгдэлдэ мэдэжэ. Эрдэм болбосорлошье хүн гэжэ байгаагүй.

Урдань Ацагад няутагай үгытэйшүүл хүлэмхи гэрэлтэй өөхөнэй тоһон дэн бүрэлгэн, хүнин сагта урса заахан гэрүүдэ гэрэлтүүлдэг байгаа бэлэй. Тэд, үгытэй эондо дэн хэхэ өөхөнэй олдохонь бэрхэдэй байгаа.

Тингээр байтар шубуун дэн би болобо гэжэ гайхал суу тараһан юм.

Хүүдлэжэ болсон хойно Анагадэй нэгэ баян айлын керсинаар носоодолог шэлтэй лампа Байшан гөрдөө асарба гэжэн тунхаг тараа

хэн. Шэлтэй лампын гэрэл харахаа үдэшндөө тэрэ айла газар ошожо, сонхоорнь шагааша бэлэйбди.

Урдын балар харанхы байдал хойшолонгуй ошоо. Шэнэ социалистическэ культура мандажа, баян ба культурнаар ажауулаг болоодын Имэ найн байдалтай болоод байхада яагаа найхан гэжэбэ! Би 65 наһа хүрбэшэ залуушуулаһа гээдэлгэгүйб. Колхозойнгоо самодетельнэ кружогто хабаадасжа, Лениээ—Сталина магтан дууланаб. Колхозойнгоо хүдэлмэришэдэ шадалайнгаа зэргээр туһаларсадагби.

Манай колхозой гэрүүдэй гэрүүдэ Ильичын лампочкауды харуул найхан гэрэлэе сасаруулаһа. Электролиткэ, утиг гэхэ мэты хэрэглэнэбди. Колхозойнмай мал ба таряан ажалай хүдэлмэришүүдэ электрестын хүсэн улам үргэһөөр хэрэглэгдэнэ.

«Советскэ засаг дээрэ бүхы ороноо электрификацилгы нэмбэл, коммунизм болоно» гэжэн В. И. Лениной гайхамшагта лозунг ингэжэ бүхэшгүй мунхэ нара мандуулба.

М. Мунков, Заиграйн аймагай «Улаан Эрхирэг» колхозой гэшүүн.

В. И. Лениной, И. В. Сталиной зохёолнууд бурят-монгол хэлэн дээрэ

Революциян урда тээ өөрын литературай байн бурят-монгол арад мүнөө үндэһэн хэлэн дээрэ «градуудай агууехэ вождьорной», Лениной, Сталиной зохёолнууды уншана. Бурят-Монголой гүрэнэй «блэл хүлэй жэлүүдэ» В. И. Лениной ба И. В. Сталиной олон зохёолнууды бурят-монгол хэлэн дээрэ оршуулан хэлбэлжэ гаргана.

В. И. Лениной «Карл Маркс» (марксизмы найруулан бэшлэгтэй хуряангы биографическа очерк), «Фридрих Энгельс», «Империализм болбол капитализмын дээдэ шата мүн», «Социализм ба шажан», «Фродой социал-демократуудай зорилонууд» гэжэн ба бусад хэдэн зохёолнууд хэлбэлжэн гаргагдан байна. Мүн энэ жэлдэ «Арадай

ханинар» гэжэд юун бэ, тэдэнэр социал-демокраудта эсэргүүтээр яажа дайладалдаг бэ?», «Алхам урагшаа», хоёр алхам гэдэргээ», «Демократическа революцида социал-демократин хоёр тактика», «Апрельскэ тезисүүд» гэжэн ба бусад зохёолнууд хэлбэлжээр бэлдэхэгдэ байна.

В. И. Лениной хэрэгые агууехэ үргэлжүүлэгшэ И. В. Сталиной номууд бурят-монгол хэлэн дээрэ олон тиражтайгаар хэлбэлжэнэ. «Ленин тухай», «Пролетариарай анги ба пролетариарай парти», «Манай партидахи социал-демократическа хэлбэрл тухай үшөө дахин», «Октябрьскэ революци ба ородой коммунистуудай тактика» гэжэ ба бусад хэдэн зохёолнууд хэлбэлжэнэй.

Бүхы дэлхэйн ажалшадай вождь ба багша, большевистскэ партины ба советскэ гүрэнэй эхи табигша, наукин агууехэ корифей Владимир Ильич Лениной нүгшээр 28 жэл брлобо.

Ленин хадаа уласхоорондын хүдэлмэришэнэй хүдэлөөнэй дүй дүршэлые, научна ухаан бодолой эгээл эхэ бүхы туйлалтанууды творческоор согсолон, марксизмые улам хүгжөөгөө, баяжуулаа, тэрэни шэнэ, бүри дээдэ шатада үргөө. «Материализм ба эмпириокритицизм» гэжэ ленинскэ агууехэ зохёол диалектичскэ материализмын хүгжэлтэдэй эгээн дээрэ шата мүн. Науцын саашанхи бүхы хүгжэлтэ, физикэдэ, химидэ, биологидо хэгдэн бүхы шэнэ нээлтэнүүд диалектичскэ материализмын үнэн зүб байны бүри гэршэлээ. Имагтал диалектичскэ материализм мүнөөнэй естествознаний философиго үндэһэ нуурин болоо.

В. И. Лениной агууехэ соратник И. В. Сталин «Диалектичскэ ба историческа материализм тухай», «Марксизм ба языкознаний асуудалууд» болон бусад эсэн мэргэн философиго зохёолнууд соогоо марксистска философиго наукуе улам хүгжөөгөө, тэрэни бүри дээдэ шатада дэбжүүлээ.

Ленин болбол политэкономээр гениальна зохёолнууды бэшэнэ байна. Эдэнэй дунда «Империализм болбол капитализмын дээдэ шата мүн» гэжэн зохёолын гол нуури ээлэнэ. Энэ зохёол хадаа марксизмын гол шухала зохёол—Марксын бэшэнэ «Капиталдай» үргэлжэлэл ба хүгжэлтэнэ болно. Ленин болбол XIX зуунжэлэй эсэстэ, XX зуунжэлэй эхиндэ, ондоогоор хэхээлдэ, империализмын үе болохотой хамта үзэгдэнэ капитализмын хүгжэлтын шэнэ хуули ёһонуудыс тон гүнзэггээр шэнжэлэн харуулаа. Монополистическын урда тээхи капитализм хадаа заагагүй монополистическэ капитализм—империализм болоо гэжэ Ленин олон тоото баримтанууды үндэһэ болгон харуулаа. Империализмын үелэ капиталистическэ байгуулалтын бүхы зурилдөнүүдэй ургадагыс, хурсадалагыс Ленин харуулан байна. Империализм болбол үмхиржэ, хосоржо байн капитализм мүн, социализмын дүтэлөөд байн үе мүн. Үүдэй хэдэн арбаат жэлүүдтэ капитализмын бүхы хүгжэлтэнэ Лениной гүнзэггэ нацра шэнжэлэгэе сүм гэршэлэн харуулаа.

Капитализмын хүгжэлтын жэгдэ бэшэ байдаг тухай хуули ёһые нээнэ ябадал Лениной угаа эхэ ашагабьян болоно. Ленин энэ хуули ёһоной үндэһэ нуури дээрэ түрүүшээр нэгэ, тусгаар абтанан, орон дотор социализмын илажа болохо тухай өөрынгөө гениальна теоринэ зохёохон юм. Ленин—Сталиной партиар хүтэлбэрлэгдэнэ Россиян хүдэлмэришэн анги, ажалшад агууехэ энэ теоринэ түшэг болгон, дэлхэйн нэгэ эхэ орон дотор капитализмыс усадхаад, советскэ засаг, хүдэлмэришэн ангийн диктатура тоотгоого, хүн түрэлтэнэй түүхэдэ эгээл түрүүшын, мүлжэлгэгүй түрэн байгуулаа.

Агууехэ Сталин социалистическэ революци тухай ленинскэ эсэн мэргэн теоринэ ленинизмын дайсагдай довтолгонууднаа ариалан хамгаалаад, улам хүгжөөгөө. Советскэ арад энэ теоридо түшгэлэн, партины хүтэлбэрээр, нүхэр Сталиной ударидалгаар социализм байгуулаа.

Ленин өөрынгөө үнэн сэхэ шаби, хани ба соратник нүхэр Сталинтай хамта большевистскэ партине—капитализмда довтолхо партине, ленинизмын партине байгуулан ба хатуушуулан байна. Хүдэлмэришэн ангийн, ажалшадай хүтэлбэрлэгдэнэ ба вождин, бодото марксистска парти байгаа наа, хүдэлмэришэн анги, ажалшад илалта туйлаша шадхаа юм гэжэн Лениной хургаалыс бодото байдал дээрэ түүхын практика сүм баримталан гэршэлээ.

Ленин болбол «Гүрэн ба революци» гэжэн мунхэ зохёол бэшээ лэн. Энэ зохёол соо, Лениной мүн бусад зохёолнууд соо буржуазина «демократин», долларой «демократин», рокфеллерүүдэй, моргануудай, дононуудай ба финансова бусад магнадуудай «демократин» худал хуурмаг байдагыс сүм элшүүлээ.

Монополистическын урда тээхи хуушан капитализмда империализмда ороходо бүхы талаар—экономическа, социальна, политическэ, культури ба идеологическа талаар реакци болодог гэжэ ленинизм хургана. Политическэ талаар болодог империалистическэ реакци гэхэдэ, буржуазина демократинаа сэхэ террористическэ диктатурада ородо ябадал мүн.

Дэлхэйн хоёрдох дайнай урда тээ дотоодын ба гадаадын бүхы политикаар империалистическэ реакци центриүүдын Европодо—гитлеровскэ Германия, Азида—империалистическэ Япон байгаа. Үшөө тинхэдэсье германска империализмын ара таладань американска капиталистическэ монополистууд,

США-гэй зонхилхы бүлэгүүд байгаа гэжэ хараалаа абаха хэрэгтэй. Мүнөө дэлхэйн империалистическэ, политическэ ба идеологическа реакци центрын США болонхой.

Дэлхэйн хоёрдох дайнай болохын урда тээ прогрессэй, демократин ба социализмын хүснүүдтэ эсэргүү поход толгойлохо үүргые гитлеровскэ Германия өөр дээрэ дааж абаһан ба эгээл хархис политическэ теоринууд гэндээ эшэ абадаг байһан юм. Германска, италянска ба японско империализмын үй бута сохюулһанай һүдээр, демократида ба социализмда эсэргүү империалистическэ реакци походые США-гэй империализм ба тэрэнтэй нүхэсэгшэ—английскэ империализм толгойлоно США ба Англи хадаа хорото муухай расистка, геополитическэ, космополитическэ, мальтузианскэ теоринуудай бусар гуламта болонхой. Мүнөөнэй США-гэй политическэ гурим гитлеровскэ үеынхнөө илгаагүй шахуу юм. США-да гестапын орондо, ФБР (американска тагнуул) ба «антиамериканска ажал-ябуулага» гэдэс мурдлаг комисси эзэрхэжэ байна. Американска куклуосклановчууд болбол еврейнуудыс холадахаа гадна, мүн негрнуудыс эерлиг муухайгаар зобооно, личнын сүүд хэнэ. Арад зоной аша туйн түлөө ариун нангин тэмсэлшэд—компартины хүтэлбэрлэгшэд түрмэдэ һууна. Финансова плутократида эсэргүүтээр зүрхэлжэ ородог прогрессивнэ хүнүүд концентрацино лагерта хаагдана. Сэрэгйхид гүрэнэй аппаратай командна бүхы тухалнуудыс эзэлэнхэй. Экономиконь сэрэгтэй зорилгодо сүм хандуулагданхай.

Американска империалистическэ реакцие США дотор, мүн оройнгоо газар тээ дэлгэрүүлэ. Американска империализм дэлхэйн жандармын, алууршанай үүргэ дүүргэнэ, арадуудай национална бээ дааха байдалыс ба элементарна демократическа эрхэнүүдэ ханаа.

Империалистическэ ороноудта реакцино болохо байхада, олонинтэ зоной гөрөстөвн бии болгоһон ба Ленин—Сталиной эсэн мэргэн ухаан бодолой нэһэн советскэ, бодото арадай демократи урган мандажа байна.

Советскэ, социалистическэ демократизмын хүгжэлтыс СССР-эй олон миллион нинтэ зоной тон эхэ элбэхи үсхэлэ харуула. Ленинизмын илан мандаһание, советскэ демократизмын илан мандаһание Сталинска Конституци гэршэлэн харуула.

Европын ба Азийн хэдэ хэдэн ороноудта арадай демократин туйлаһан илалта—ленинизмын агууехэ идеяүүдэй илан мандагта болоно. Ленинизмын идеянууд эрхэ сүлөөгэй, демократин, бээ дааха байталай түлөө, эб найрамдалтай түлөө, социализмын түлөө, капиталистическэ бооголшолгодо эсэргүү тэмсэлдэн дэлхэйн дарлагдажа, мүлжэглэжэ байгаа аралдуудыс зоригжуулаг байгаа, зоригжуулажыс байна.

Н.

Партиар зоригжуулагдан советскэ арад социалистическэ гүрэнлөө түшгэлэн, нүхэр Сталиной хүтэлбэрээр ябажа капиталистическэ базисыс усадхаһан ба шэнэ социалистическэ базис байгуулан байна. Советскэ арад болбол мүлжэжэ анинуудыс усадхаад, социалистическэ общество байгуулаа. Социалистическэ общество дотор хүниэ хүнэй мүлжэлгэ хэтэ мүнхэдөө усадхагдаа, хүдэлмэришэдтэй хүн—элхэгүй, хүн бүхэнһөө—шадбаринь эргээр, хүн бүхэндэ—хэлэн ажалайн зэргээр гэжэ Лениной тодорхойлон зааһан социализмын принципүүд бодото дээрэ бэлүүлэгдэнэ.

Советскэ орон технико-экономическа талаараа гэгдэнгэй байдал усадхаад, социалистическэ прогрессэй хиранууд тээшэ асари эхэ хүрэлтэ хэлэн байна. Капиталистическэ ба помещикүүдыс экспроприация хадаа «...үйлбэрин хүснүүдыс асари эхээр хүгжөөжэ ара болжого олгохо юм. Тинн мүнөө капитализм энэ хүгжэлтыс угаа эхээр наатуулан барина, туйладалда байһан, мүнөөнэй техникын база дээрэ тон эхэ юумэ урагшань ябуулжа болохо байна гэжэ харахада, бидэнэр болбол капиталистическэ экспроприация хуу түрэлтэнэй общество асари үйлбэрин хүснүүдыс асари эхээр зайлашагүй хүгжөөжэ юм гэжэ бүри этигэтэйгээр хэлэхэ эрхэтэй байһанбди» (Зохёолнууд, том 25, нояр 440) гэжэ Ленин Октябрьскэ революциин урда тээ бэшэнэ юм.

Советскэ байгуулалтада, социалистическэ шэнэ үйлбэрин харилсаануудта, Ленин—Сталиной партиар хүмүүжүүлэгдэнэ арад нинтын ургажа байгаа творческо элбэхидэ түшгэлэн, советскэ общество хадаа үйлбэрин хүснүүдэй туйлай эхэ болого хүгжэлтэ туйлаһан ба туйлаша үргэлжлөөр байна. Манай орон улам саашаа, урагшаа, коммунизм тээшэ дашина, тэрэнтэ зохио материально-техническэ база байгуула.

Волга ба Днепр дээрхи, Дон ба

Аму-Дарья дээрхи агууехэ сталинскэ барилганууд, байгааине шэнэдхэн хубилгаа агууехэ сталинскэ түсөө, байгааин хүснүүдыс сүлөөтэ хүнүүдэй мэдэлдэ оруулха ябадал,—эдэ бүтэдэ хадаа «Советскэ засаг дээрэ бүхы ороноо электрификацилгы нэмбэл, коммунизм болоно» гэжэн Лениной заабарин бэлэлжэ болоно. Волжостройско Волга дээрхи асари эхэ гидроэлектростанцинууд хүрэтэрхи энэ зам хадаа социалистическэ гүрэнэй үйлбэрин хүснүүдэй хүгжэлтын, ленинскэ захяануудай үндэһэ нуури дээрэ нүхэр Сталиной хүтэлбэри доро бэлүүлэгдэнэ хүгжэлтын тодо показателнуудай нэгэн мүн.

Гансахан 1951 ондо 3 миллион киловатт хүсэтэй шэнэ электростанцинууд ба агрегадууд ашагдалгада оруулагдаа, энэнэ тухайлаха табан днепрогосүүдтэй тэн байна. Энэ баримта хадаа Советүүдэй оройной арадай ажагыс электрификацилын далайса тухай тодорхойгоор харуула.

Социалистическэ байгуулалта хадаа капиталистическэ байгуулалтаһа арсалтагүй булюо найн байһанаа харуулаа.

Социалистическэ байгуулалта хадаа обществон бүхы талын хүгжэлтыс хангаһан эгээн прогрессивнэ байгуулалта мүн. Ажалшадые дээрмэдэхэ, эерлиг муухайгаар дарлаха, үгырүүлэн хооһоруулаха аргаар капитализмын хүгжэлтэ бэлүүлэгдэнэ.

Социализм болбол хүнүүдэй материальна ажана тэниглэн байталай таһалгарягай ургалтыс, оройной хэлбэршэгүй хүгжэлтыс, ажалшадай культурно-техническэ хэмжээнэй ургалтыс хангаа. Социализм болбол бүгдээрарад олонинтын социалистическэ мүрысөө үүсхээ, арадай оюун бэлгыс бадаруулаа. Капитализм хадаа арадай оюун бэлгыс муудуулаг, дарадг, боодог байна. Стахановска хүдэлөөн—мүнөө усын агууехэ, дабагдашагүй хүдэлөөн гэжэ, социалистическэ мүрысөөнэй дээдэ ба улам хүгжэжэ байгаа формо, коммунистическэ байгуулалтын метод гэжэ. Элбэг эхэ продуктнуудыс хангаха ябадалда шухала хэрэгтэй, коммунизмда дамжан оролтодо, капиталистическэ байгуулалтыс шэнэ обществон байгуулалтыс эсэслэн илаха ябадалда шухала хэрэгтэй үйлбэрин бүтээсыс стахановчууд хангана. Ажалай энэ бүтээс тухай Ленин хэлэнэ ба бэшэнэ байгаа.

Олонинтын социалистическэ мүрысөө тухай, үйлбэрин ба бүхы обществон шэнэ двигател тухай Лениной агууехэ, зориг бадаруулаһа идеян бэлэлтэнэ партиар, нүхэр Сталинаар хүмүүжүүлэгдэнэ, үйлбэрин тоо томшогүй олон новаторнуудай ургажа байгаа агууехэ армита, стахановска хүдэлөөндэ эли тоодор харагдана.

И.

СССР дотор үйлбэрин социалистическэ арган, социалистическэ үйлбэрин харилсаануудай, нүхэрэй ёһоной хани харилсаанай ба харилсан туһалалсаха ябадалай иланай үндэһөөр, урдан үзэгдөөгүй хүгжэлтыс хүдэлбэгшэ гүгдээр шэнэ хүснүүд,— советскэ обществон морально-политическэ нэгдэл, арадуудай хани барисаан, советскэ патриотизм бии болоһон ба бэхижэһэн байна.

Хүдэлмэришэдэй ба таряашадай холбоо нюдэнэй сээгыс мэтэ хамгаалха ба бэхжүүлхэ гэжэ Ленин захиһан байгаа. Энэ холбоон ургажа, хүдэлмэришэдэй, колхознигуудай ба аралһа үйлбэртэй советскэ интеллигенциин морально-политическэ хүсэн түгдээр нэгдэл болоһон байна. Энэ нэгдэл хадаа үйлбэрин зэмсгүүдыс социалистическэ зөөри болгоһон ябадалһаа, советскэ обществон бүхы хубинуудай гол интересүүдэй эднэ байлаһаа, социалистическэ идеологичин, ленинизмын идеологичин гол хүснөө эшэтэй. Экономикодо социализмын иланай үндэһөөр ленинско-сталинска политикын, арадуудай хани барисаатой ба тэгшэ эрхэтэй байха идеологичин үндэһөөр, советскэ общество дотор бүхы нацануудай ба арад үндэһэнтэй ахадүүгэй бата хани барисаан байгуулагдан, илаһан ба батагдан байна.

США-да, Англида ба капиталистическэ бусад ороноудта номнолодог эерлиг муухай национализмда ба расизмда эсэргүүтээр, Ленин—Сталиной парти болбол социалистическэ интернационализмын тугые, бүхы расануудай, нацануудай ба арадуудай хани барисаанай, тэгшэ эрхын тугые дэлхэйд дээрэ үргэнхэй ябана.

Бүхы дэлхэй дээрэ эб найрамдалтай түлөө тэмсэлшэдэй мүнөө усын хүсэн түгдээр хүдэлөөн хадаа политическэ ба идеологическа элбэ үзэй бодолтой хүнүүдыс нэгдэнэ. Ленинизмын идеологичин дэлгэрүүлгшэд, коммунистууд хадаа дай үүдхэгшэдтэ эсэргүү, эб найрамдалтай түлөө тэмсэлшэдэй түрүү зэргүүдтэ хаа хаанагүй ходоодо ябадаг байна.

Агууехэ Сталин ниггэжэ «Эб найрамдал сахиулыс арадуудай өөлэднөөг гарт тэрэниэс эсэстэн хүртээр хамгаалаа наан, амгалан сахигдаха ба батагдалхай үүдхэгшэд хадаа арад оло худал хуурмагай урьхада мэхэлжэ ба дэлхэйн шэнэ тэдэниэ татажа шадан наа зайлашагүй боложо магадгүй.

Тинн, дай үүдхэгшэдэй гэхэй аашануудыс элишлээ боллошо эб найрамдал сахиулыс үргэн кампани мүнөө эзэргын удашанартай байна.

СССР хадаа илаһан, ленинизмын орон, эб найрамдал хүсэн түгдээр түшэг тулгуур мүн.

Дэлхэйн арадууд эб найрамдал ба зол жаргалы зам заагаа гэжэ, манай найдабарин СССР-ые харана.

Сүлөөтэ советскэ Эхэ инанлан дурлаха, хүснэ бэхжүүлхэ, тэрэнэй хүгжэлтэ хангаа, тэрэнэй хиха ба социализмын бүхы наа хамгаалха гэжэ Ленин хүнүүдтэ заадаг лэн.

Лениной ба Сталиной хүрволуционо национална оройной мэдэрэлыс, советскэ партины мэдэрэлыс советскэ арадууһулээ.

Агууехэ ород арадай, оро дэлмэришэн ангийн хэлэн хүрэгүүд хадаа «...ула хадэлгэжэ шадха, гайхамшан мэнүүдыс зохёон байгуулжа ха революционо националь горхолтой мэдэрэлыс» зүрх түрүүлнэ (Сталин, Зохёолнууд, 13, нояр 25) гэжэ Ленин хоёр хургадаг юм.

IV.

Социализмын илалта, социалческэ идеологичин, ленинизмын логичин илалта хадаа советскэ дай дувонго шэнэ түхэлдэнэ даһа.

Социалистическэ революци дээр, буржуазие ба тэрэнэй налистическэ партинуудыс үнэнэй һүүдээр, советскэ байтын батагдаһанай СССР дотор хушан буржуазинауудай база дээрэ дувонго социально-политическэ шэнэ түрү социалистическэ шэнэ бүридүүлгээ.

Морально-политическэ арадуудай, бүхы расануудай барисаан ба тэгшэ эрхэ, национализм, империализмда ба нуудыс дарладалда эб найрамдалда хоорондын эб найртээшэ эрмээлэгэ, импери эсэргүүтэ тэмсэл хадаа социалческэ шэнэ нацануудай онсо шанарнууд болоно. Эдэ шэнжэ шанарнууд бүхы арадта хамаатой юм. Тэдэнэ ленинизмын идеологичин үндэһэ дээрэ коммунистическэ партиетскэ арадта хүмүүжүүлгэ байна.

Коммунизмы гениальна хёон байгуулагша агууехэ Сталин хүтэлбэри доро социализм обществономай коммунизмда жаан орожо ябана. Үүрини хүснүүдыс ба лисгическэ үйлбэрин харнуудыс саашадан хүгжөөжэ энэ дамжан оролын матер үндэһинийн болоно. Коммунистическэ агууехэ барилганууд ха коммунизмда дамжан байшала үйлбэрин хүснү хуулаһын шэнэ алхам хэгээшэ.

Социалистическэ гүрэнэй дувонго саашадан бэхжүүлгэ коммунизмда орохо шухала мүн болоно. Бүхы туршал соогуур ороно жоолодон гарт дотоодын ба гадаадын дай илаһан агууехэ илалта өөрынгөө эсэн мэргэн хүтээ хангаһан, манай вождь ба Лениной агууехэ соратник, хэрэгые үргэлжүүлэгшэ, Сталин маниэ энээнэ хурга.

Хүнүүдэй ухаан бодолдохы тализмын үндэһэнүүдыс уса хадаа социализмда коммунистическэ дамжан оролын шухала мүн.

ВКП(б)-гэй Центральна Коммунистическэ Сталин хадаа ленин идеологичин ёһоор, интернациональ ёһоор советскэ арадыс даа хүмүүжүүлхэ хэрэгтэй партине хургадаг байна.

Манай үсдхи бүхы хар коммунизм тээшэ абаашана, коммунизм ба арадай демократи шашгүй юм. Мүнөөнэй саг үе— капитализмын бутаран үе саг үе, хамагыс илаһа ленинизмын идеологичин асар саг үе мүн.

Ленинизмын илагдашаг мандуулан советскэ арадын истическэ партины, Сталиной хүтэлбэрээр коммунистическэ элигэлтэйгээр дабжана.

Ф. КОНСТАНТИН

Хонидойнгоо үбэлжэлгье нимээр үнгэргэжэ байнабди

1951—1955 онууды туршада колхозуудта хонийн үбэлжэлгье хэмжээгээ тухай (П(б)-гэй обкомой бюрой ба колхозуудын Министруудай Советогтой манай хонийн-товар-фермын хүдэлмэрилгэсэд поли-теск ба үйлэбэрин үндэр дэ-бэлтэгийгээр угтаа. Табанжэлэй тү-бэй ёпоор манай, Кяхтын аймагай Киранска сомсодэй Кировэй нэмжэтэ колхозой хонидой тро-логой хоёр хахад дахингаа үлүү-р олошоруулагдаха гэжэ гү, та-банжэлэй эсэстэ 2800 толгой хони-тэр тоодо 2450 толгой ашаг-тэй хонидой болохо байнабди. Энэ хонидойнгоо тоо толгойе олошоруулаха, илангаа тээнэй ша-мэе найжаруулаха угаа харюусал-тай зорилго бидэнэй урда табиг-тай байна. Хони үсхэбэрилхэ тү-бэй түсэ абан сасуу манай фер-мын гүшүүд хоний ажалтаа колхоз-оо малажалтай эгээн ашаг эхэ-лэе голбалри болгохын түлөө хо-лойдого харууналгыг үндлөөр и-жайруулаха гэжэ нэгэн ханалаар бидэнэй байгаа.

Хонидой тоо толгойе олошоруула-ха шарынь найжаруулаха хэрэгтэ та болзор соогоо зүбөөр үнгэргэ-хын орооной кампани шидэхэнь гү дүүргэхэ байһанинь лабайт. Энэ кампани эрхимээр үнгэргэхын та манай колхоз үшөө үнгэргэ-хэ ашаг эхэтэ алтайска үүлтэ-тэ 4 хуса худалдажа абаа нэн. Энэ түрэнэй урда тээ өөһэдэн 12 хонидой байгаабди. Үшөө июлийн 1 ба август нара соо 320 толгой үшөө искусственаар ороондо оруулабди. Мүнөө эдэ хонидоо найр наринаа эхилжэ, түлүүдье асаа байнабди. Декабр ба январь нара соо 320 гаран хурьгад абаа, нэр энхэр түлжүүлэгдэжэ байна. Энэ хонид барандаа найн шадал-тай үбэлжэлгын түрүүшын үдэрһөө хоо дулаан байрада оруулагда-ха найнар тэжээлдэнэ. Тимэһээ найр наринаа хурьгадаа садалта-тай хуушлэхэ түтэй байдаг.

Хонидой ээлжэндэ 290 толгой үшөө ноябрь нара соо искусств-наар ороондо оруулһан байнабди. Энэ хонидой түлүүдхэ март-нь нара соо абахабди. Эдэ хо-лойдой үбэлжэлгын эхилһэнһээ хоо дулаан байрануудта найнар оруулагдажа байна. Түрэхэ хо-лойдой зоотехническэ нормын ёпоор үшөө эдидэг, саг соогоо уналага-да найр ходо сээрлэгдэжэ бай-даг юм. Манай колхоз апрелийн 1 болотор 600 гаран хурьга аба-ха байна.

Тимэһээ, энэ хадаа үшөөл хан-далгүй тоо болоно. Юуб гэжээ, манай колхоз табанжэлэйнгээ түсэ-

бэй ёпоор 1952 оной эсэстэ 2000 толгой хонидой болохо ёһотой. Тимэһээ энэ жэл табанжэлэй түсэбье дүүргэлгээ эгээн бэрхшээлтэй жэл болоно. Тингэбашье, бидэнэр мүнөө жэлэйнгээ түсэбье заабол дүүргэхэбди. Тэрэнэй тула товарио-үшөө дахин ороондо оруулаха гэжэ шиддэбди. Энэ зорилгоор, март-апрель баранууд соо ороондо оруу-лагдаха 200 толгой хонид ба мүн ху-сануудта харууналгын найн услови байгуулжа, тамир шадальнь дэ-шээлүүлжэ байнабди. Эдэ хонидье ороондо оруулаад байхадаа түлүү-дхэнь июль ба август нара соо аба-хабди. Үшөө 200 хони май ба июнь нара соо ороондо оруулжа, түлүүдхэнь октябрь, ноябрь нара соо абаха байнабди. Тимэһээ энэ жэлэй эсэс хүрэтэр хамта дээрэ 1000-наа үсөөн бэшэ хурьга гээ гү, али 100 хонин бүринөө 135 хурьга абаха гэжээбди. Тэрэнэй, ашаар манай колхоз хони үсхэбэр-илхэ 1952 онойнгоо түсэбье үлүү-р дүүргэхэ байна. Эхэ хонидой саг соогоо ороондо орохо дуратай боло-хын тула түрэхэ гүүнэй шуһа хонид-той тариха метод (гондотропно ме-тод) хэрэглэхэбди, хонидоо шанар найнтай нооно эхээр хайшалдаг боло-хын тула имгалт племенной ху-сануудые хонидто табиha байнабди. Гадна, эхирлэдэг хонидые илгэжа, искусственаар ороондо оруулабди.

Колхозой хоний ажал хүгжөөл-гын хоёрдох шухала услови хадаа хонидой үбэлжэлгые найнаар үнгэр-гэлгэ ба түлүүдхэ эмхитэйгээр хү-лээн абагта болоно. Үбэлжэлгээ үшөө хабар, зун байхааа хойшо бэлдэхээн байгаабди. Октябрь на-ра болотор хонидойнай бүхы бай-ранууд зангагдажа, сагаалагдан, дезинфекцилэгдэнэ байна. Мүн хурьгадай байранууд бэлдэхэгдэнэ, хонидоод шэлэн ологто-лон ба ферментүүдтэ тэжээл шэрэг-лээн байха юм. Хонидой найн бай-ра байдалаар, дулаан хубсаһаар бо-лор бусад шухала хэрэгсэлүүдээр дүүрэн хангагдан байна. Бэлдэхэ-лэй дээрэ дурсагдан хүдэлмэри-нүүдье эртэнэй хэнэй ашаар, мүнөө хонидойнгоо үбэлжэлгые найнаар үнгэргэжэ байнабди. Энэ үбэлдөө нэгэше хоний гарзалагүй, бүхы хонид ба хурьгад найн ша-далтай ба элүүр энхэ үбэлжэжэ байна.

Үбэн тэжээл гамтайгаар, граф-игэй ёпоор гаргалһабди. Тингэжэ, январин 1 болотор 350 центнер үб-нэ арбалаабди. Мүнөө үшөө 4350 центнер үбэнэй, 250 центнер наб-шаһата тэжээлтэй, эхэ хонидто ба хусануудта эдюулхэ 70 центнер зө-лөнхотой, мүн хурьгадаа эдюулхэ 400 центнер витаминна үбэнэй бай-набди. Эдэ бүхы тэжээлэй хонидой

бэлшээридэ гаратарнь элюулхын ту-ла хүсэд хүрэхэ байна.

Ферма дээрэ ажалай эмхидхэл угаа эхэ удхашанартай. Хурьгадай хонидые 7 хонидоо харууналга. Тэ-лэнэр түд бүридөө 100—100 хони-дые хурьгалтайн хамта харуунал-даг юм. Нарай хурьгадые хүхүүлжэ үелэ тэдэнэй төврилдэхэгын тула эхэ хурьган хоёрто алли тэмдэг хэг-дэнэ. Хусануудые, эрхенүүдье ба бусад хонидые үшөө 4 хүн харуу-налга.

Манай колхоздо хоний ажалай эрхим мастерууд бии. Сакманши-ца Жидма Цыдыпова хонийно-товарна фермэдэ 17 жэл хүдэлмэрил-жэ, хони харууналгаар тон эхэ дүй дүршэлтэй болоо. 1950 ондо энэ хо-нишон 100 хонин бүринөө 140 хурь-га абажа, түлжүүлэ нэн. Мүн 1951 ондошье найн показателүүдые туйлаа. Мүнөө үбэл хүрэхэ Цыдыпо-ва шэнэ түд абалгы, мүн эхэ хонид ба хурьгадай харууналгыг эрхим найнаар эмхидхэ. Нүхэр Цыдыпо-ва «Республикын эрхим хонидой» гэнэн хүндэт нэрээр гэлэ хүртээн ба сомоной Советдэй депутатаар ху-нгагдан байгаа. Тэрэншэн комсо-молка Ханда Цыремпилова боло-ц бусад хонидоо өөһэдэнгөө ажалы найнаар дүүргэнэ.

Фермын хүдэлмэрилгэсэдэй мэр-гэжэлье дээшлүүдхын тула зоовет-еринарна хүралсал эмхидхээн бай-набди. Тэндэ заняинууд таһалд-гүй, недлэдээ нэгэ дахин үнгэргэг-дэнэ. Энэ кружогые участково зоотех-ник нүхэр Золдобе хүтэлбэрилдэг. Колхозой партийна организаци (сек-ретаринь Хобита Цыремпилов) хо-нишодой дунда нинтэ-политическэ хүдэлмэри ябуулжа ба социалисти-ческэ мурьсөө эмхидхэхэ хэрэгтэ бидэнэ эхээн туһаламжа үзүүлнэ. Фермэнэй нэгэ-нэгэ экзепляр «Бурят-Монгольская правда», «Бу-рят-Монголой үнэн», ба «Знамя Ленина» гэжэ газетүүдхэ абана. Колхозой правлени (түрүү-лэгшэн Пурбо Доржатаров) ма-шадта эхэ анхрал хандуулжа, тэ-дэниие элдэ дээрэсэлүүдээр, эдэ хоолой зүйлүүдээр хангаха талаар мүн лэ эхэ туһаламжа хүргэлэг байна.

Хонидойнгоо үбэлжэлгые амжал-татайгаар үнгэргэхэ, шэнэ түлүү-дхэ абаха ба орооной кампани эм-хитэйгээр үнгэргэхэ талаар манай харалһан хэмжээ-ябуулганууд ха-даа хоний ажал хүгжөөжэ табан-жэлэйнгээ түсэбье 1953 оной июль болотор дүүргэхэ, ашаг эхэтэ хони-дые үсхэбэрилхэ арга боломжо ма-най фермэдэ олгохо байһанинь дамжаггүй.

Молон Жигмитов, Кяхтын аймагай Кировэй нэрэмжэтэ колхозой ОТФ-е даагша.

Оролдосотойгоор хүдэлмэрилнэ

Кировэй аймагай Цагаан-Мори-ной сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой хонидой Г. Эрдынеева харууна найжаруулхын тү-бэй түсэ абалгада эрхим найнаар үн-дэр, бүдүүн ба дулаан тэжээл хавгагданхай. Тинн нүхэр Эр-

дынеева даалгабарита хонидоо тог-тоогодон гуримай ёпоор эдээлүү-дэг байна.

Хонидой Эрдынеева 132 хонидые хардаг, тэдэн сооһоонь 67 эхэ хо-нидын түрэхэ юм. Мүнөө энэ ота-рада хонийой түрэхэ эхилэ. Тү-рүүшын түлүүдхэ нүхэр Эрдынеева найнаар томожуулжа байна. Ка-

КОЛХОЗНИГУУДАЙ АГРОЗОТЕХНИЧЕСКЭ КУРСАНУУДАЙ ХУРАЛСАЛАЙ МЕТОДИКО ТУХАЙ

Ажархайн бүхы хулирануу-раа эхэлдэхэ, нинтын мал-дэй ашаг шэмые дээшлүүдхэ хоо манай ороной колхозууд ма-шинно-тракторна станица-тай урда табигданхай. Энэниие хонидоо бэлдүүдхын тула, колхозууд мичуринска зоотехническа наукин үндэнэ хүдөө ажархын үйлдэбэрин тү-бүлхэй дүй дүршэл шудал-тай хэлэн миллион колхозууд агротехническэ курсануудта хурьга байна.

Агротехническэ курсануудта агротехническэ курсануудта амжалтатайгаар үшөө тулада хурьгаһанар хадаа найнаар бэлдэхэ, мате-риал колхозой үйлдэбэрлэй, хү-дөө ажархын түрүүшлэй дүй дүр-шэл зүбөөр холбон хэлэжэ үгэ-хэ ёһотой.

Курсануудай хурьгаһад лекци, хөөрөөлөө үнгэр-гэлгэ байхаа гадна, мүн курсануудай хурьгаһад үйлдэбэрин практика эмхидхэхэ зэрэгтэй. Хурь-га хадаа колхоздо тохоболдон хо-ног дутагдалые хараад лэ агротехническэ курсануудай хурьгаһад лекци, харин тэрэнэй тэмсэхэ түрэнэе зайсуулаха хэмжээ аба-хэ ёһотой.

Шэмэе, зарим хурьгаһад заня-аг ямаршье бэлдэхэлгүй эрэлгэ үр үзэгдэдэг. Найн урок үгэхын үр, 20—30 минут соо хөөрөөл-үүн гэрлэг гү али заримдаа агротехническэ хамта агротехническэ курсануудай заняниие колхозой хурьгаһад нигта холбоотойгоор

үнгэргэхэдэ үлүү найн байдаг. Най-наар бэлдэхэдэ, хөөрөөлүүдые хонидоо үнгэргэхэдэ, колхознигууд материалнуудтаа найнаар ойлгодог, тэрэншээ өөһэдөө тобишол хэжэ хурьгад байна.

Курсануудай хурьгалдай группануудай хурьгаһад олонхын эрдэм тургуулин, ажалай дүй дүршэл талаар ондо ондоо байдаг юм. 7 классай хурьгалдай колхознигуудтай хамта 2 классай хурьгалдай хүнүүд хурана. Мүн дүй дүршэлөөр эхэ колхознигуудтай хамта залуу-шуул хурьгалдайг үшөөр биш. Иймэ составтай курсануудта урок-хөөрөөлдөө ба практическэ заняни тоо таарамжатай байдаг.

Гурбанжэлэй агротехническэ курсануудта колхознигуудые хурь-га хадаа хадаа шэнэ хэрэг юм. Тимэһээ, түрүү районуудай ба курсануудай эрхим хурьгаһанарай дүй дүршэл илангаа шухала болоно.

Украинска ССР-эй Станиславска областин Коломыйск районий «Новая Життя» колхозой гурбан жэлэй агротехническэ курсын заняни 1951 оной хурьгалдай жэлдэ найнаар ябуулагдажа байна. Агротехническэ группые хүтэлбэрилгээ, колхозой агроном нүхэр Петриченко занянидаа хоо найнаар бэлдэхэдэ. Нүхэр Петриченко литература гүн-зэггүйгээр шудалаад, харуулан ойл-гүүдхэ пособи заняни дээрээ шада-мараар хэрэглэжэ, материалнуудта колхозой үйлдэбэрин зорилгунуудтай зүбөөр холбуулан заадаг бай-на. Энэ группада заняниие хоолоо найнаар үнгэрдэг ба колхознигууд эхэтэ хонирходог байна юм.

Нүхэр Петриченко занянига интэ-

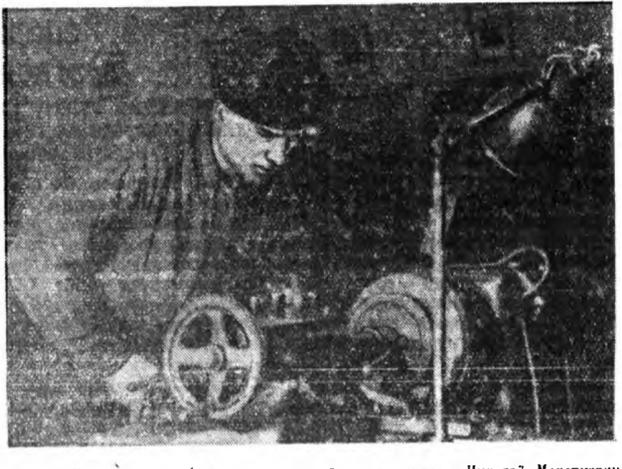
жэ үнгэргэдэг гэбэл: группын хурь-галдай хүдэлмэри эмхидхэдэг; гэртнэ үгэнэн даалгабарта шалга-даг; шэнэ материал хөөржэ үгэдэг; гараһан материалла дабуула-даг; гэртнэ даалгабарни үгэдэг.

Заняни бүрин түсэб соо эдэ бү-лэгүүдтэ сагаа хубаадаг, эдэниие ямараар үнгэргэхэ методээ бэшэдэ, хурьгалдай табиха асуудалнуудые тодорхойлодог, гэртнэ үгэнэн даал-габарни шалгаха тухайгаа бэшэ-дэг юм.

Колхозой хүдэлмэритэй холбуу-лан, нүхэр Петриченко хурьгаһанар-таа гэртнэ даалгабарни үгэлэг бай-на. Жэшэнь, «Буртаг үбэнэ арла-ха» гэжэн темэ гараад, үрнэ сээр-лэгдэхэ буртаг үбөнэе илгэжа даалгабарни хурьгаһанартаа үгэнэ. Хурьгалд эдэ даалгабаринь дүүргэдэг.

Хурьгалдай түрүүшын үдэрһөө захалаад, журам сахилгада онсо анхрал табиха, занянида хурьгаһанарай хабаадальгы наринаар тэм-дэгдэдэг байгаа. Ямар нэгэ хурь-галын шалтагангүйгөөр заняниһаа талараа наань, правленин түрүү-лэгшэд энээн тухай мэдээсэлэг юм.

Грузинска ССР-эй Болниска районий курсануудай эрхим хурьгаһанарай нэгэн, Тамариска МТС-эй агроном Б. Д. Эривани гэшын хүд-лэмэрин дүй дүршэл эхэ хонир-холтой. «Гамарджоба» гэжэ колхозой агротехническэ группые энэ агроном хүтэлбэрилдэг байгаа. Тэн-дэ хурьгалд 30 колхознигуудай 27-нинэй найн ба эрхим сэгнэлтэйгээр хурьгалдаа дүүргэнэ байна. Нүхэр Эривани хүн бүхэнэй шада-

Улан-Удмын моторо занбарилгын заводой товэр нүхэр Николай Максимович Бочков нормооб үдэр бүри 200—250 процент дүүргэжэ. ЗУРАГ ДЭЭРЭ: нүхэр Бочков ажалдаа байна.

Модо бэлдэхэлэй участоодуһаа

Техникийн хүсые дүүрэнээр ашаглаха

Модо бэлдэхэлдэ ябадаг автома-шинануудай техникые дүүрэнээр ашаглажа, элбэг эхэ модо Энэ орондоо үгэхэ гэжэшэ модоноо бүхэ-нэй аруун уялга мүн гэжэ ойлго-догби. Тимэһээ, бүхы хүсэ шата-лаа, эрдэм мэрэгжэлтэ энэ хэрэгтэ зориулаба.

Энэ наггын уялгага нэрэтэй тү-рэтэйгөөр дүүргэхын түлөө манай Черемуховска леспромхозой Манг-ентуйска участогой модошол эршэм-тэй мангаар ажаллажа эхилэ. Би 1940 онойсо хойшо модо шэрэг-дээрэ шөфёргоор хүдэлмэрилнэб. Хүүлэй гурбаа жэл соо тус участо-га ажалланаб.

1951 оной модо бэлдэхэлэй сезо-ной туршада шөфёрнуудай дунда дэлгэрхэн социалистическэ мурь-

сөөндэ оролсоод, үдэрэйнгөө даалга-барниие 150 процентһээ доошо оруу-лаагүй нэм. Хоолодоо түрүүшүүлэй зэргэдэ ябалсааб. Энэ хадаа мани-наа хаха саг соонь занбарилжа, сээрбэрэн үелэ машинаман эбдэр-лэжэ, намда нэгэше наад ушаруу-лаагүй. Тинн, үнгэргэхэ жэлэйнгээ даалгабарниие 182 процент дүүргэб.

Энэ жэлэй январь нара соо 1200 кубометр модо шэрэхэб гэжэ со-циалистическэ уялга абаад, тэрээ-нээ амжалтатайгаар дүүргэжэ бай-наб.

Владимир Малыгин, Мангентуйска участогой шөфёр-стахановец.

Модо бэлдэхэл таһалдуулна

Ой модоной промышленностин предпринятинуудай модо бэлдэхэлэй сезонио түсэбөө амжалтатайгаар дүүргэлгэ колхозуудай зүгһөө сезониуудые болон мори унаа са-зоннигуудые гаргалһаа нилээд дуудыдаха байна. Тээд, Хорин аймагай олохон колхозууд модо бэлдэхэлэй хүдэлмэрилдэ ябаха колхознигуудта түсэбэй ёпоор мүнөө хүртээр элбэгээдүй.

Модо бэлдэхэлэй сезоны хахад-наань эхэнхн сагын үнгэрөө. Тээд, аймагай 11 колхоз модо бэлдэхэлэй сезонио түсэбөө хахадлаашыгуй байна. Аймагай минл хоёр колхоз «Победа» ба Сталинай нэрэмжэтэ» модо бэлдэхэлэйнгээ сезонио түсэ-бүүдые арайхан гэжэ 50 процент болгоо.

Тингээд, Лениней, Карл Марксын, Ждановой, Кировэй нэрэмжэтэ кол-хозууд сезонио түсэбөө оройлоо 20—27 процент дүүргэжэ, модо бэлдэхэлэй гүрэнэй түсэбье таһалдуул-хын туйлаа хүрөөл байна.

Энэ аймагай колхозууд нотаг дээрээ хүдэлмэрилнэжэ байбашье, модо бэлдэхэлэйнгээ сезонио түсэбэй ха-хадыншье дүүргэлгүй байхан саа-шадтаа тэсэхэн аргагүй.

Курбин леспромхоздо энэ айма-гай колхозуудһаа түсэбэй ёпоор 100 хүн эрэхэ аад, минл 58 хүн эрээ.

Хандагайч леспромхоздо 260 мори-той хүнэй оройдо 159 эрэнхэй. Мүн Лениней нэрэмжэтэ колхоз модо бэлдэхэлдэ гараха хүнүүдээ хо-ло дутуу элбэгээд байна. Кировэй нэрэмжэтэ колхоз 20 моритой хү-нүүдые элбэгэхын оройдо 6-е элб-эгээд. Тэрэншэн Ждановой, Карл Марксын нэрэмжэтэ, «Пламя» ба бусад колхозууд модошодоо хүсэд гаргаадүй байнаар.

Модо бэлдэхэлэй сезонио түсэбье дүүргэхын оройдо, таһалдуулжа байһан тус колхозуудай хүтэлбэр-лэгшэдые хуулин харюусалгада хабаадуулжа ёһотойбли. Ингэжэ модо бэлдэхэлэй түсэбөө таһал-дуулхын туйлаа хүрөөд байхадаа, тус колхозуудай хүтэлбэрлэгшэд малай үбэлжэлгээ колхознигууд ба мори унаамнай ябана гэжэ үнлэ-хэгүй шалтаган гарина. Модо бэлдэхэлэй сезонио хүдэлмэрин тү-сэб табихадаа, аймагай организаци-нууд малай үбэлжэлгые хараадаа абаһан байгаа.

ВКП(б)-гэй айком ба аймгүйсэд-ком болбол модо бэлдэхэлэй сезо-но түсэбэй дүүргэлтын нимэ эхээр таһалдажа байһаниие хаража бай-башье эрил хэмжээ абадаггүй бай-хань саашадаа нэгэше үдэр тэсэ-шгүй.

Б. Намдаков.

Орденууд ба медалууд барюулагдаба

Бурят-Монголой АССР-эй Вер-ховно Советдэй Президиумэй түрүү-лэгшын орлогшо М. И. Чувьоров правительствын шагналаа хүртээн бүлэг хүнүүдтэ СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй үзэнхөө ор-денууд ба медалуудые барюулаба.

Правительствын даалгабарине амжалтатайгаар дүүргэнэйнгээ түлөө «Хүндэлэлэй тэмдэг» орде-ноор шагнагданай Абдул Ахмедови-ч Бекух, Анатолий Иванович Ива-нов, олон жэлдэ Социалистой Най-наар хүдэлмэрилхэнгөө түлөө «Ажалай шэн табялагай түлөө» ме-далаар шагнагданай Улан-Удэ стани-цин паровозно депозой машинист Павел Гаврилович Котельников ба бусад шагналнууца абаба.

Шагналада хүртэлшд тэдэни тухай анхрал оролдодо хандуулаһанайн түлөө большевиктскэ партидэ, советскэ правительствода үнэн зүр-хэнэй баясхан хүргэбэ.

Хүүдээрнэ нүхэр Чувьоров шаг-налда хүртгэхэ амаршалха зуу-рва, Эсэгэ оройнгоо ажана тэнгэр-ин байдалые улам бүри найжа-руулаха хэрэгтэ бүри эхэ амжалта-нуудые туйлахшын хүсэбэ.

Ажалшадай депутатуудай Зака-менай аймагай Советдэй гүйсэдко-мой түрүүлгэшэ нүхэр В. М. Бир-танов арбан үхибүүдые түрэнэй ба хүмүүжүүлхэнэй түлөө СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй Указаар «Эхэ-герой» гэнэн хүндэтэ нэрээр гэлэ хүртээн тус аймагай Цагаан-Мориной сомоной Сталинай нэрэмжэтэ колхозой гэшүүн Х. Б. Шагдувала СССР-эй Верховно Советдэй Президиумэй үзэнхөө «Эхэ-герой» гэнэн орден барюулаба.

Литературна кружогой хүдэлмэри

Улан-Удын бурят дунда хургуу-лин дэргэдэ литературна кружог ород хэлэнэй багша нүхэр Дм. Егоровой ударилдага доро хүдэлмэри-ли. Кружогой гэшүүд оройдой клас-сигуудай ба советскэ уранзохёолшо-дой зохиолнуудые шэнжэлэн үзэхэ-нөө гадна, тул тутгаа очеркнүүдые, шүлэгүүдые бэшэжэ туршана. Хурь-галшад Буинов, Шадаров, Цыбик-жапов гэжэд кружогой занягинуудта элдэхи эхэтэйгээр хабаадласан.

Тэдэнэр «Восход» гэжэ литерату-рна ханын газетдэ хургуулин ажи-байдал тухай хонин шүлэгүүдые, очеркнүүдые хоолодо бэшэжэ бай-даг юм. Мүн тус газетдэ эб най-рамдалай түлөө тэмсэлдэ зориула-дан зохиолнууд гаргалдана.

Уранзохёолшо А. Фадеевий 50 найнаай ойтой дашрамдуулан ли-тературнохонидой үүсхэлээр литерату-рна вечер үнгэргэдөө. Тэрэншэн, домоносковска, гайдаровска вечер-нүүд эмхидхэгдэнэ.

Наяхан Хоца Намсареегай твор-чествоор конференци болоо. Энэ 10-дахн классай хурагша С. Анга-баев «Хоца Намсареев — манай дуратай уранзохёолшо мучэ» гэнэн темтэй эхилдэхэ хээ. Хүү-дээрнэ тэндэ байлсагша нүхэр Х. Намсареев өөрингөө творческо зам тухай дэлгэрэнгүйгээр хөөржэ үгэхэ зуураа, хурагалдые эрхи-мээр хуралсахын уряалһан байна.

Микроскоп, лупа гэхэ мэтые хэр-эглэн туршалга хэхэдэ, курсануудай заняни хондор үнгэрдэг байна. Хурьгалдай, хурьгалдай-үйлэбэр-ин, хүдөө ажархын-научна кино-фильмүүд, тэрэншэн «Хүдөө ажархын хонинууд» гэжэ үнгэтэ киножурналнууд агротехническэ курсануудай хурьгалдай найн пособи болодог. Курсануудта үзэдэг зарим темэнүүдтэ хурьгалдай олон фильмүүд улхаараа тудалдаг, тимэһээ урочтоон найн туһаламжа боложо үгэнэ. Кадруудаа хурьгажа ба хүмүүжүүлхын тулада түрүү колхозууд хүдөө ажархын филь-мүүдые хэрэглэдэг байна. Ивановска областин Шуйска районий Сталинай нэрэмжэтэ колхозой правлени курсануудай занянида хэр-эглэхын тула хурьгалдай програм-мын шухала раздэлээр («Хурьлэ элдүүрилгэ», «Буртаг үбэнэй тэм-сэл» ба бусад) диафильмүүдтэй фильмскоп абаһан байгаа. Гэ-бэше, манай ороной олон районуудай агротехническэ курсануудта хүдөө ажархын фильмүүд муугаар хэр-эглэгдэнэ.

Түрүү колхозууд, совхозууд МТС-үүд ба научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаануудта колхознигуудай эскурсин эмхидхэхэ хэрэгтэй. Иймэ эскурсинууд түрүү ажархын ба научно-шэнжэлэлгын эмхи зургаа-нуудай туйлагануудтай, ажархые эмхидхэхэ хэрэгтэй, колхозно үйлдэбэрин түрүү хүнүүдэй дүй дүршэлтэй үргэнөөр таилсаха арга олгодог байна бишуу.

Сталинградска областин Ново-Линеска районий организацинуудай шийлхэбэрээр эрдэмтэй совет байгуулагдаад, агротехническэ курсануудай хурьгаһанартаа эхэ туһаламжа үзүүлжэ байна. Райной сууга хүнүүд, научна хү-дэлмэрилгэшэд, хүдөө ажархын тех-никумэй хурьгаһанар, районий хү-

тэлбэрлэхэ хүдэлмэрилгэдэнэ, хүд-өө ажархын мэрэгжэлтэд энэ совет-дэй составга оролсонхой. Нара соо хоёр дахин хурьгалшанарай семи-нарска заняни үнгэргэнэ, тингээдэ заняни хээ методико тухай зүбшэн хэлсэдэг, наукин туйлагануудые ба түрүү дүй дүршэл нэбээрүүлжэ, хурьгалдай түрүү группануудай ба эрхим мэрэгжэлтэдэй дүй дүршэл дэлгэрүүлжэ хэмжээнүүдые хараал-даг байна.

Программынгаа зарим темэнүү-дээр нэмэл урочуудые үзгэлэ—най-шаалтай үүсхэл мүн. Иймэ урочууд хадаа курсануудай хурьгалдай найн туһаламжа болодог байха юм. Энээндэ хүдөө ажархын дээдэ хурь-гуулинуудай ба техникумүүдэй хурь-галшадые хабаадуулаһаха шухала.

Курсануудай заняни үнгэргэлгэдэ хүдөө ажархын мастернуудые үг-гэнөөр хабаадуулжа, тэдэнэй дүй дүршэлье бүхы колхознигуудай дунда нэбээрүүлжэ хэрэгтэй. Тингээ-бэл сууга бригадирууд, эвсөөн-дууд, садоводууд, огородой хүдөл-мэрилшэд, малшадай түрүү дүй дүр-шэлье нэбээрүүлжэ хэрэгтэй туйлахы-байна. Хүдэлмэрин түрүү дүй дүр-шэл, методые шудаламжа курсанууд-дай хурьгалдай хүдэлмэрилдэ эхэнхн хуури эзэлэхэ ёһотой.

Гурбанжэлэй агротехническэ курсануудтай хурьгалдай шанар найжаруулаха гэжэ хүдөө ажархын мэрэгжэлтэдэй хойшооулашагүй зорилго мүн. Энэ зорилгы бэс-лүүдхэ хэрэг нотагуудтайн хүдөө ажархын оргунуудай саг үргэлжэн анхралаар хүрээлэхэ ба хинал-та доро байха ёһотой.

А. МИЛЯЕВ, СССР-эй хүдөө ажархын Министерствын хүдөө ажархын пропагандин Главна Управленин начальнигай орлогшо.

